

**С. О. Роєнко,
к. пед. н., доц. кафедри
соціальної педагогіки
та соціальної роботи,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини**

РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИМ ПЕДАГОГОМ ОХОРОННО-ЗАХИСНОЇ ФУНКЦІЇ ЩОДО ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

В умовах соціально-економічної кризи, в якій нині перебуває Україна, найбільш незахищеною категорією населення є діти, зокрема діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. Саме вони потребують особливої підтримки та захисту, оскільки найбільш гостро відчують утруднення в пристосуванні до соціальних умов та реалізації своїх прав. Сприяти соціальному становленню особистості та надавати компетентну допомогу покликаний соціальний педагог, який «виступає як посередник між людиною та соціальним середовищем» [2, с. 9].

Діяльність соціального педагога передбачає реалізацію таких функцій: посередницької, охоронно-захисної, діагностично-прогностичної, профілактичної, корекційно-реабілітаційної, соціально-терапевтичної та соціально-педагогічної.

Серед зазначених однією з провідних є охоронно-захисна функція, яка спрямована на захист інтересів особистості. У рамках виконання цієї функції соціальний педагог покликаний інформувати дітей про їх права, а також відстоювати та захищати їх права та інтереси перед суспільством.

Основні вимоги до соціально-педагогічної діяльності щодо захисту прав та інтересів дітей містяться в державних та міжнародних законодавчо-нормативних документах. Належному виконанню професійних обов'язків соціальним педагогом сприяють також знання з питань навчання та виховання дітей та основ законодавства України про соціальний захист.

Особливої уваги щодо захисту потребують діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. Їх статус, що визначається відповідно до законодавства і яке підтверджується документами, дає право дитині «на повне державне забезпечення і отримання передбачених законодавством пільг» [1].

Відповідно до Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» діяльність фахівців має бути спрямована на «створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї» [1], забезпечення соціального та правового захисту, фінансової підтримки, працевлаштування, забезпечення житлом.

У рамках реалізації охоронно-захисної функції соціальний педагог покликаний спрямувати всі свої зусилля на захист особистих, майнових, житлових та інших прав та інтересів дітей. З цією метою соціальний педагог перевіряє умови проживання, виховання та навчання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, цільове використання коштів. Також сприяє оздоровленню дітей через влаштування їх в оздоровчі заклади. З метою розвитку творчих здібностей залучає дітей до закладів позашкільної освіти.

У разі необхідності соціальний педагог також представляє інтереси дитини в різноманітних установах (в судах, поліції, службі в справах дітей та ін.), якщо «розглядається справа стосовно дитини або з питань, що зачіпають права дитини» [1]. Варто зазначити, що діяльність соціального педагога має бути спрямована на повноцінний розвиток особистості через створення сприятливих умов соціалізації та розвитку потенціалу

Реалізація повноцінної правозахисної політики щодо дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, можлива лише при взаємодії соціальних педагогів з установами, діяльність яких спрямована на захист інтересів дітей.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» (Закон від 13.01.2005 № 2342-IV) : редакція від 21.02.2016 // Відомості Верховної Ради України. .: 2005. .: № 6. / Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2342-15>

2. Професійний довідник соціального педагога / укладач О. І. Рассказова. .: 2-ге вид., перероб. .: Х. : Вид. група «Основа», 2012. .: 223 с.

